Frequently Asked Questions

CONTENTS

- ❖ [द्राक्ष उत्पादनाचे अर्थशास्त्र व वित्तपुरवठा]
- ❖ [द्राक्षबाग लागवड विचार]

Back to Contents

❖ द्राक्ष उत्पादनाचे अर्थशास्त्र व वित्तपुरवठा

१. खर्च व उत्पादन यांचा विचार करता द्राक्ष लागवड खरोखरच फायदेशीर होते का?

२. निर्यातीसाठी द्राक्ष उत्पादन घेण्यास कितपत वाव आहे?

---

१. खर्च व उत्पादन यांचा विचार करता द्राक्ष लागवड खरोखरच फायदेशीर होते का?

उत्तर - कोणत्याही प्रकारच्या शेतीव्यवसायाकडे उद्योग या दृष्टीकोनातून पाहिले व त्याप्रमाणे नियोजन केले तर शेती नक्कीच फायदेशीर होईल. द्राक्षबागेचा उभारणीचा खर्च तसेच उत्पादन खर्च निश्चित जास्त आहे. परंतु आपण चांगल्या प्रतीचा माल तयार केला तर त्यास चांगली बाजारपेठ मिळून फायदा होण्यात काही अडचण येणार नाही.

Back

---

२. निर्यातीसाठी द्राक्ष उत्पादन घेण्यास कितपत वाव आहे?

उत्तर - भारतामधून द्राक्षनिर्यातीस भरपूर वाव आहे. निर्यातक्षम द्राक्ष उत्पादन घेऊन आपण प्रति एकर क्षेत्रातून अधिकाधिक फायदा मिळवू शकतो. त्याचप्रमाणे देशात मोठ्याप्रमाणावर परकीय चलन प्राप्त होईल.

Back

Back to Contents

❖ विषय - द्राक्षबाग लागवड विचार

१. द्राक्षबाग लागवडीची सर्वंकष माहीती मिळविण्यासाठी काही प्रशिक्षण उपलब्ध आहे काय ?

२. कोणत्या प्रकारची लागवड योग्य ठरेल ?

३. द्राक्ष लागवड खुंटांवरच करणे आवश्यक आहे का ?

४. पूर्ण खडकाळ जमीन द्राक्ष लागवडीखाली आणणे शक्य होईल का ?

५. उंच सखल जमीन समपातळीत न आणता लागवडीसाठी वापरता येईल का ?

६. द्राक्षलागवडीच्या ओळींची दिशा कशी असावी ? प्लॉट पूर्व पश्चिम लांबीचा असल्यास काय करावे ?

७. रेड ग्लोबची लागवड करावी का ?

८. द्राक्ष लागवडीसाठी चर घेणे आवश्यक आहे काय ?

१. द्राक्षबाग लागवडीची सर्वंकष माहीती मिळविण्यासाठी काही प्रशिक्षण उपलब्ध आहे काय ?

उत्तर - द्राक्षबाग लागवडीसंदर्भात वेगवेगळ्या विषयांवर आधारीत प्रशिक्षण कार्यक्रम राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे येथे राबविले जातात. त्याचप्रमाणे महाराष्ट्र राज्य द्राक्ष बागाईतदार संघ, पुणे यांचेतर्फे जुलै-ऑगस्ट महिन्यात एक विस्तृत अभ्यासक्रम प्रशिक्षणानावे घेतला जातो. वेळोवेळी होणा-या सेमिनार व फिल्ड व्हिजीट्सव्दारे लागवडी संदर्भात प्रशिक्षण दिले जाते. या संदर्भात राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे यांनी काही पुस्तिका देखिल प्रकाशित केलेल्या आहेत. त्यांचा आपण जरुर लाभ घ्यावा. अधिक माहितीकरता येथे क्लिक करा.

Back

२. कोणत्या प्रकारची लागवड योग्य ठरेल ?

उत्तर - द्राक्षाचे प्रकारानुसार खाण्याची, बेदाण्याची व वाईनची अशी ढोबळ विभागणी करता येते यामध्ये आपल्या क्षेत्राच्या मर्यादा व पिकांचे अर्थशास्त्र व त्या पदार्थासाठी बाजारपेठेतील मागणी लक्षात घेऊन निवड करावी व त्याप्रमाणे नियोजन करावे.

Back

३. द्राक्ष लागवड खुंटांवरच करणे आवश्यक आहे का ?

उत्तर - पूर्वी पाणी व जमीनीची संबंधीत क्षारता व दुष्काळ अशा समस्या मोठया प्रमाणावर भेडसावत नव्हत्या. परंतु दिवसेंदिवस पाण्याची उपलब्धता व त्याची प्रत खालावत चालली आहे. अशा परिस्थितीमध्ये द्राक्षवेलीच्या वाढीवर एकूण उत्पादनावर दुष्परिणाम होत आहेत. यावर खुंटांचा वापर हा चांगला उपाय सापडला आहे व योग्य खुंटांचा वापर करून द्राक्ष बागा यशस्वी होत आहेत.

Back

४. पूर्ण खडकाळ जमीन द्राक्ष लागवडीखाली आणणे शक्य होईल का ?

उत्तर - चर काढून किंवा ४ ते ५ फूट खोलवर रिपींग करून जमीन भुसभुशीत केल्यानंतर खडकाळ जमीनदेखील द्राक्ष लागवडीसाठी आणता येते.

Back

५. उंच सखल जमीन समपातळीत न आणता लागवडीसाठी वापरता येईल का ?

उत्तर - जमीन समपातळीत आणणे हे लागवडीनंतर बागेत करावयाच्या यांत्रिकीकरणास योग्य ठरते परंतु समपातळीत आणणे अगदीच शक्य नसल्यास कंटूर प्रकारे लागवड करावी. याठिकाणी ओळींच्या

दिशांसंदर्भात कोणतेही नियम पाळणे शक्य होणार नसले तरी वळण पद्धतीचा अशाप्रकारे वापर करावा की जेणेकरून वेलीच्या सर्व वाढीस सारखा सुर्यप्रकाश मिळेल व पाण्याची उपलब्धता राहील असे पहावे.

Back

६. द्राक्षलागवडीच्या ओळींची दिशा कशी असावी ? प्लॉट पूर्व पश्चिम लांबीचा असल्यास काय करावे ?

उत्तर - सुर्यप्रकाशचा पुरेपूर उपयोग होण्यासाठी ओलांडयाची रचना उत्तर-दक्षिण राहणे आवश्यक असते. त्यामुळे 'T' किंवा 'Y' पद्धतीत ओळींची दिशा उत्तर-दक्षिण ठेवावी. मंडप पद्धतीत कोणत्याही दिशेने लागवड करून ओलांडयाला वळण देणे शक्य होते.

Back

७. रेड ग्लोबची लागवड करावी का ?

उत्तर - रेड ग्लोब या बियांच्या द्राक्षाची लागवड अलीकडे प्रायोगिक तत्वावर केली आहे. या जातीस संजीवकाचा वापर करण्याची आवश्यकता पडत नाही. तसेच थिनींग करावे लागत नाही. मण्यांचा आकार मोठा व आकर्षक चव असल्याने या जातीस निर्यातीस वाव आहे.

Back

८. द्राक्ष लागवडीसाठी चर घेणे आवश्यक आहे काय ?

उत्तर - लागवडीपूर्वी चर घेऊन त्यात शेणखत, काडी कचरा माती भरल्याने मुळांच्या वाढीचे कार्यक्षेत्र भुसभुशीत राहते. त्यामुळे वेलीची सुरुवातीची वाढ चांगली होऊन लवकर उत्पादनक्षम बनते. ५ फूट खोलपर्यंतची माती मोकळी करण्यासाठी 'रिपींग' हे तंत्रज्ञान वापरणे देखील आवश्यक आहे.

Back